

ПРИЛУЦЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ	Циклова комісія бухгалтерсько-економічних дисциплін
СИЛАБУС Виробнича практика	
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Освітньо-професійна програма	«Облік і оподаткування»
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Статус дисципліни	нормативна практика, що формує професійні компетентності, ОК 33
Час та місце проведення	6 семестр, відповідно до розкладу
Кількість кредитів	3 кредити (90 годин)
Курсовий проєкт (робота)	непередбачено
Форма контролю	залік

Передумови для вивчення дисципліни: знання з дисциплін, що формують загальні та професійні компетентності.

Призначення виробничої практики: вона є заключною ланкою практичної підготовки фахових молодших бакалаврів з обліку та оподаткування, яка проводиться перед здачею Державного комплексного екзамену зі спеціальності.

Під час цієї практики поглиблюються та закріплюються теоретичні знання, формуються практичні навички з усіх профільних дисциплін навчального плану, здійснюється збір фактичних матеріалів для написання Звіту з виробничої практики.

Виробнича практика проводиться на підприємствах, організаціях, установах різних розмірів підприємств та видів систем оподаткування, а також господарюючих структур державного сектору, пов'язаних з використанням бюджетних коштів та громадських організацій, що за своїми функціями відповідають спеціальності 071Облік і оподаткування та освітньо-професійній програмі «Облік і оподаткування».

Метою практики є апробація теоретичних знань, умінь, навичок здобувачів освіти з організації бухгалтерського обліку, безпосередньо на

суб'єктах господарювання різних розмірів підприємств та видів систем оподаткування та формування у них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних практичних умовах в сфері обліку та оподаткування.

Завдання практики:

- активна участь здобувачів освіти у впровадженні на практиці сучасних економічних методів управління в Україні;
- поглиблення навичок самостійної роботи зі спеціальною літературою, нормативними документами, фактичними статистичними, бухгалтерськими й економічними даними;
- вивчення принципів побудови різних форм бухгалтерського обліку;
- засвоєння порядку прийому і обробки первинних і зведених документів у кожному відділі бухгалтерії підприємства;
- прийняття безпосередньої участі в підготовці інформації для запису в облікові реєстри синтетичного і аналітичного обліку;
- участь у проведенні інвентаризації майна і зобов'язань підприємства;
- навчитися критично оцінювати діючу практику обліку і обробки інформації, аналізувати ці процеси, проявляти елементи науково-дослідницької роботи;
- участь в опрацюванні первинних і зведених документів при застосуванні комп'ютерної або інших автоматизованих форм обліку;
- збір матеріалів, обробка та систематизація зібраних матеріалів;
- написання звіту з виробничої практики.

Усі завдання, передбачені програмою, здобувачі освіти виконують самостійно під контролем керівника практики від коледжу та підприємства.

Процес підготовки та виконання програми виробничої практики

1. Вибір підприємства для проходження виробничої практики.
2. Підписання угоди між підприємством і закладом освіти за умови, що у здобувача освіти відсутні трудові зв'язки з цим підприємством.
3. Проведення відповідного інструктажу перед від'їздом здобувачів освіти на об'єкт практики.
4. Прибуття здобувачем освіти на практику.
5. Письмове викладання результатів практики: складання щоденника, первинних, зведених бухгалтерських документів, облікових реєстрів,

бухгалтерської, статистичної, податкової звітності відповідно з робочою програмою виробничої практики.

6. Рецензування звіту практики, підготовка до захисту та захист звіту.

Бюджет робочого часу на період проходження виробничої практики

№ п/п	Зміст практики	Кількість днів	Дата виконання
1	Ознайомлення з підприємством та організацією бухгалтерського обліку на підприємстві		
2	Організація обліку у виробничих підрозділах підприємства		
3	Організація обліку в бухгалтерії підприємства		
3.1	Робота на посаді касира		
3.2.	Робота на посаді бухгалтера з обліку грошових коштів		
3.3.	Робота на посаді бухгалтера розрахункового відділу		
3.4.	Робота на посаді бухгалтера з обліку основних засобів		
3.5.	Робота на посаді бухгалтера матеріального відділу		
3.6.	Робота на посаді бухгалтера з обліку тварин на вирощуванні та відгодівлі		
3.7.	Робота на посаді бухгалтера з обліку праці та її оплати		
3.8.	Робота на посаді бухгалтера доходів і результатів діяльності		
3.9	Робота на посаді бухгалтера з обліку виробництва		
3.10	Робота на посаді головного бухгалтера		
4	Оформлення матеріалів практики		
	Всього		

Виробнича практика направлена на досягнення загальних компетентностей освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування»

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність до оцінки та аналізу соціально-економічних процесів і явищ, до використання економічних знань у професійній діяльності.

ЗК 9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 10. Здатність виконувати роботу як самостійно, так і в команді, включаючи здатність взаємодії з колегами та виконання обов'язкової роботи в установлені терміни.

ЗК 11. Здатність займати активну життєву позицію та розвивати лідерські якості.

ЗК 12. Здатність формувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Здатність вчитись та бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.

Виробнича практика спрямована на досягнення спеціальних компетентностей освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування»

СК 1. Здатність аналізувати економічні події та явища з огляду на сучасні теоретичні та методичні основи обліку і оподаткування.

СК 2. Здатність використовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку і оподаткування.

СК 3. Здатність відображати інформацію про господарські операції суб'єктів господарювання в обліку, їх систематизувати, узагальнювати у звітності й інтерпретувати для задоволення інформаційних потреб осіб, які ухвалюють управлінські рішення.

СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

СК 5. Здатність оцінювати результати господарської діяльності підприємств на основі знань сучасних методик аналізу.

СК 6. Здатність здійснювати обліково-аналітичні процедури із застосуванням спеціалізованих програмних засобів і комп'ютерних технологій.

СК 7. Здатність перевіряти законність, достовірність, економічну доцільність господарських і фінансових операцій з метою збереження власності, попередження порушень та зловживань.

СК 8. Здатність використовувати методи обліку і оподаткування на підприємстві.

СК 9. Здатність використовувати знання національних стандартів обліку.

СК 10. Уміння складати, перевіряти та проводити бухгалтерську обробку документів, вести синтетичний й аналітичний облік.

СК 11. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

СК 12. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, приймати рішення відповідно до чинного законодавства.

СК 13. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

СК 14. Здатність здійснювати, в межах своєї професійної діяльності в обсязі посадових обов'язків, контроль здійснення певних господарських процесів та їх відповідності до схвалених планів, норм і вимог.

СК 15. Здатність застосовувати практичні навички у організації первинного, аналітичного та синтетичного обліку об'єктів бухгалтерського обліку в бюджетній сфері.

СК 16. Здатність до складання фінансової, податкової, статистичної та спеціальної звітності, передбаченої стандартами бухгалтерського обліку і законодавством України.

Виробнича практика направлена на забезпечення результатів навчання за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування»

РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах.

РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.

РН 3. Визначати сутність об'єктів обліку і оподаткування для розуміння їх ролі та впливу на результати господарської діяльності.

РН 4. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання облікових даних для узагальнення економічної інформації.

РН 5. Застосовувати математичний інструментарій для розв'язання прикладних завдань у сфері обліку і оподаткування.

РН 6. Використовувати особливості обліку і оподаткування у професійній діяльності та господарській практиці.

РН 7. Характеризувати господарські операції та процеси, вміти документально їх оформлювати для відображення в обліку підприємств.

РН 8. Формувати й аналізувати фінансову, податкову і статистичну звітність для визначення показників забезпеченості підприємства ресурсним потенціалом та його ефективного використання.

РН 9. Дотримуватися вимог податкового законодавства щодо розрахунку і сплати податків, зборів, обов'язкових платежів, їх обліку та формування податкової звітності суб'єктів господарювання.

РН 10. Формувати і надавати облікову-аналітичну інформацію для ухвалення управлінських рішень з метою підвищення ефективності бізнесу.

РН 11. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

РН 12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для розв'язання задач з обробки даних у сфері професійної діяльності.

РН 13. Аналізувати особливості функціонування підприємств для здійснення обліку їх господарської діяльності.

РН 14. Використовувати нормативно-правові документи і національні стандарти для ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання.

РН 15. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

РН 16. Вміти працювати самостійно і в команді, нести професійну відповідальність за результати роботи, дотримуватися норм та стандартів професійної етики для досягнення спільної мети.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

РН 18. Дотримуватися здорового способу життя, безпеки життєдіяльності працівників та здійснювати заходи щодо збереження навколишнього середовища.

РН 19. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

РН 20. Розуміти і уміти здійснювати ревізії та перевірки фінансово-господарської діяльності підприємств, з використанням сучасних форм і методів контролю.

РН 21. Розуміти і уміти оцінювати відповідність стану організації охорони праці на підприємстві чинному законодавству і нормативним актам.

РН 22. Розуміти і уміти застосовувати статистичні методи при здійсненні аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства та її фінансових результатів.

РН 23. Розуміти і уміти застосовувати законодавчі акти і нормативні документи в процесі фінансування установ державного сектору.

РН 24. Розуміти і уміти здійснювати фінансові, кредитні, розрахункові операції, визначати доходи та витрати, оцінювати трудовий потенціал суб'єктів господарювання.

РН 25. Здатність усвідомлювати механізм функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості у практичних ситуаціях.

Структура виробничої практики

Назви тем	Всього годин практичних/ самостійних	Питання до розгляду	Форма роботи, документи для ознайомлення
Ознайомлення зі структурою підприємства та організацією роботи на підприємстві	6/4	Ознайомлення з виробничим напрямком господарства, його структурою управління. Вивчення основних показників, що характеризують техніко-економічний рівень розвитку господарства (розмір і структуру власного капіталу, забезпеченість господарства матеріальними, трудовими і фінансовими ресурсами, структуру товарної продукції, рівень рентабельності окремих виробництв і видів продукції тощо). Вивчення структури економічної служби підприємства, організації її роботи, розподіл обов'язків між її працівниками, рівня централізації та автоматизації обліково-аналітичних робіт, ознайомлення з графіком документообороту на підприємстві.	Екскурсія, ознайомлення зі статутними документами, наказом про облікову політику, організаційною структурою підприємства
Аналіз виробництва та реалізації продукції (робіт, послуг)	8/6	Характеристика обсягів виробництва та реалізації продукції підприємства в динаміці в цілому по підприємству і в розрізі його основних виробничих одиниць. Аналіз структури продукції та її вплив на обсяги виробництва підприємства. Визначення кількісного впливу зміни готової продукції (товарних запасів) на обсяг реалізації продукції (товарообороту).	Ознайомлення з документами (залежно від виду діяльності)
Аналіз стану та використання основних засобів підприємства	10/4	Аналіз технологічної структури основних засобів за видами. Аналіз руху основних засобів підприємства	Ознайомлення зі статистичною та фінансовою звітністю

		протягом аналізованих років. Оцінка забезпеченості підприємства основними засобами та ефективності їх використання у цілому та їх активної частини. Визначення впливу факторів, які впливають на зміну фондівіддачі основних засобів, на зміну обсягів виробництва товарної продукції.	
Аналіз використання трудових ресурсів підприємства	10/4	Забезпеченість підприємства робочою силою за групами персоналу і категоріями працюючих. Аналіз руху робочої сили. Аналіз використання робочого часу на підприємстві. Визначення впливу факторів на величину фонду робочого часу. Аналіз ефективності використання трудових ресурсів підприємства. Аналіз впливу на зміну обсягів виробництва товарної продукції факторів. Аналіз складу та структури фонду заробітної плати.	Ознайомлення з документами
Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємства	10/4	Аналіз стану і динаміки оборотних запасів на підприємстві. Розрахунок оборотності запасів, середньої величини запасів, строку зберігання запасів. Аналіз ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства.	Ознайомлення з документами
Аналіз витрат на виробництво та собівартості продукції	6/4	Аналіз витрат операційної діяльності на одну гривню вартості виробленої (реалізованої) продукції (товарів, робіт, послуг) та їх динаміку. Розрахунок впливу зміни факторів: структури продукції, витрат на виробництво (виробничої собівартості) та цін на вироблену продукцію (вироби) на рівень витрат на одну гривню продукції. Аналіз структури витрат на виробництво продукції.	Ознайомлення з документами
Аналіз фінансового стану підприємства	10/4	Характеристика фінансово-майнового стану на основі порівняльного аналітичного балансу підприємства. Розрахунок показників, які характеризують стан основних	Ознайомлення з фінансовою звітністю

		засобів підприємства: частка основних засобів у валюті балансу, співвідношення необоротних і оборотних активів, частку активної частини основних засобів, коефіцієнти зносу, придатності, вводу, вибуття. Характеристика структури оборотних активів підприємства, джерел формування капіталу підприємства, стану і руху власного капіталу підприємства, динаміки і структури залученого капіталу підприємства, фінансової стійкості підприємства на основі коефіцієнтів капіталізації та покриття. Аналіз фінансової стійкості підприємства, ліквідності балансу підприємства, ліквідності підприємства на основі коефіцієнтів ліквідності. Оцінка рівня і динаміки фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз показників рентабельності інвестицій та рентабельності продажу підприємства. Аналіз рентабельності власного капіталу підприємства та фактори, що впливають на його зміну. Аналіз ділової активності підприємства, якості управління підприємством за станом руху грошових потоків.	
Всього годин:	90 (60/30)		

Каталог інформаційних джерел:

Основна література:

Закони:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. № 996-XIV.зі змінами та доповненнями: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Закон України «Про відпустки» від 15.11.96 №505/96 ВР зі змінами і доповненнями: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-вр>
3. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI зі змінами та доповненнями: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
4. Закон України «Про обіг векселів в Україні» від 05.04.2001 № 2374-III зі змінами та доповненнями: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>
5. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995р. №108/95 ВР зі змінами та доповненнями: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>
6. Закон України «Про страхування» від 07.03.96р. № 85/96-ВР зі змінами та доповненнями: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Інструкція «По інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків». Затв. Наказом Міністерства фінансів України від 11.08.94р. № 69.
9. Інструкція «Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій». Затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99р. №291 зі змінами і доповненнями.
10. Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валюті, затверджена постановою правління НБУ від 12.11.2003р. №492.
11. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: затверджена постановою Правління НБУ від 21.04.2004р. №22.
12. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон: затверджена наказом МФУ від 13.03.1998р. №59 (зі змінами та доповненнями).
13. Наказ Державного комітету статистики України «Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці» від 05.12.2008р. №489 зі змінами і доповненнями.
14. Наказ Мінфіну України «Про порядок заповнення податкової накладної» від 22.09.2014р. №957 зі змінами та доповненнями.
15. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000р. № 356.
15. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995р. №88.

16. Положення про ведення касових операцій в національній валюті в Україні. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 13 січня 2005 р. за N 40/10320 (зі змінами).

17. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування: затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. №291.

Основна література:

1. Атамас П.Й. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посіб. 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 392с.

2. Бутинець Ф.Ф., Малюга Н.М. Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандартів і кореспонденція рахунків: навчальний посібник. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 480с.

3. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: Навчально-практичний посібник / Н.І. Верхоглядова, В.П. Шило, С.Б. Ільїна та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 536с.

4. Зінкевич О.В., Левицька С.О., Мосійчук М.М., Нагавичко І.П., Немкович О.Б. Бухгалтерський облік в галузях народного господарства: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2006.- 456с.

5. Ткаченко Н.М. Фінансовий облік II : навч. посіб. / Л.К. Сук, П.Л.Сук. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 647 с.

6. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах : підручник / За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – 5-те вид., перроб. і допов. – К.: Алерта, 2009. – 1056 с.

Форми організації навчання. У освітньому процесі проведення виробничої практики використовуються аудиторні заняття і самостійна робота здобувачів освіти:

1. Консультації для здобувачів освіти.

Методи навчання. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, які використовуються при проведенні виробничої практики:

1. В аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація).

2. В аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тести).

3. В аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача.

4. В аспекті діяльності у колективі: методи стимулювання (додаткові бали за статті, тези).

5. В аспекті самостійної діяльності: творча робота здобувачів (участь в конкурсах, конференціях, науково-дослідній роботі).

Контроль знань. Планується проведення поточного контролю під час практичних занять, контроль якості опрацювання самостійного опрацювання; рубіжний контроль у формі тестування; підсумкова атестація у формі залікової роботи (оформлення звіту).

Шкала оцінювання: 4-бальна шкала оцінювання.

Здобувачі освіти, які навчаються за індивідуальним навчальним графіком, співпрацюють з викладачем та працюють за індивідуальним графіком відповідно до «Положення про навчання за індивідуальним графіком».

Політика курсу. Курс передбачає індивідуальну роботу. Обов'язковість відвідування занять, активна участь в обговоренні питань, попередня підготовка до практичних занять. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.